

F. M. Dosztojevszkij

A félkegyelmű

rendező ifj. Vidnyánszky Attila

OKTATÁSI SEGÉDANYAG VÍGSZÍNHÁZ

bemutató | **Vígszínház** | 2018

vig

Az oktatási segédanyagról

A Vígszínház oktatási segédanyagait azért hoztuk létre, hogy kiegészítsük az előadások élményét, illetve hozzájáruljunk annak továbbgondolásához és tanításához. Elsődleges célunk, hogy megkönnyítsük a pedagógusok számára a diákok felkészítését az adott előadásra, és a színházi látogatás után annak közös feldolgozásához nyújtsunk segítséget. A segédanyagokban összegyűjtjük a drámákkal kapcsolatos lényegesebb történelmi, színház- és irodalomtörténeti információkat, háttérismereteket, amelyek a diákok előzetes tudását egészíthetik ki. A csomag magában foglalja az előadás után megtárgyalandó fontosabb kérdéseket és szempontokat, melyek a darab megértéséhez nyújtanak segítséget – így a darabok tartalmi összefoglalóját, a szerző életrajzát, rövid történelmi áttekintést, karakterleírásokat, előadás-történetet, lehetséges esszé- és vitatémákat, levezető játékokat és ötleteket további szempontok megvitatására.

az oktatási segédanyagot készítette | Balassa Jusstina drámapedagógus
előadásfotók | Dömölky Dániel

OKTATÁSI SEGÉDANYAG
F.M. Dosztojevszkij **A félkegyelmű**

F.M. Dosztojevskij

A félkegyelmű

rendező | ifj. Vidnyánszky Attila

Miskin herceg	Vecsei H. Miklós
Parfjon Rogozsin	Orosz Ákos
Nasztaszja Filippovna	Petrik Andrea
Édesanya	Venczel Vera
Ganya	Csapó Attila
Lizaveta	Tar Renáta
Lebegyev	Király Dániel
Ferdiscsenko/ Burdovszkij	Zoltán Áron
Ippolit	Wunderlich József
Keller/ Tockij	Medveczky Balázs
Kolja	Tóth András
Aglaja	Józsa Bettina e.h.
Adelaida/ Vera	Mentes Júlia e.h.
Alekszandra	Waskovics Andrea
Ivolgin/ Doktorenko	Szántó Balázs
Jepancsin tábornok	Ertl Zsombor e.h.

ügyelő | Balázs László
súgó | Apjok Rodica
a rendező munkatársa | Szládek Kata
hang | Hajdu Gábor
vetítés | Huszti Gábor
kórusvezető | Hajzer Nikolett
világítás | Hlinka Mónika
szcenika | Juhász Zoltán
díszlet | Pater Sparrow
jelmez | Vecsei Kinga Réta
zenei vezető | Mester Dávid
élő zene/hangdesign | Wunderlich József
dramaturg | Kozma András

Közreműködnek a Budapest VI. Kerületi Erkel Ferenc Általános Iskola növendékei.

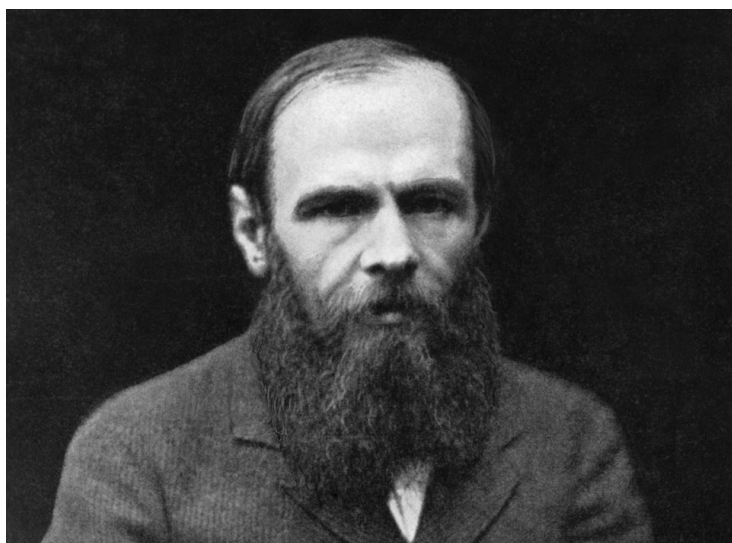
Félkegyelmű

Jelentése: gyengeelméjű, bolond

Az összetétel első tagja a fél főnév. A szó a féleszű, félbolond mintájára alakult, többnyire tréfás szinonimák (félnótás, félcédulás, félnadrág stb.) egyike. Második eleme alighanem vallásos jelentésében ('Isten kegyelme') értendő, s inkább szánakozást fejez ki.

10 érdekesség Dosztojevszkijről

1. Felségárulás vádjával halálra ítélték, kivették a kivégzőhelyhez, és csak a halálos ítélet végrehajtása előtti utolsó pillanatban közölték vele, hogy kegyelmet kap.
2. Nemesi származású, alkoholfüggő apját saját alkalmazásában lévő jobbágyai verték halálra egy konfliktust követően.
3. 16 éves korában elvesztette édesanyját, majd 17 évesen bentlakásos Hadmérnöki Intézetbe adta őt apja.
4. Játékfüggő volt, írásaiból megkeresett pénzét a rulett asztal mellett vagy kártya partikon költötte el. A témát A játékos című regényében dolgozta fel.
5. Összesen tíz évet töltött Szibériában kényszermunkán, majd katonai szolgálaton. A szibériai fegyencletréről a Feljegyzések a holtak házából című művében írt.
6. A munkatáborban töltött időt később hasznosnak, büntetését pedig jogosnak nevezte.
7. Mélyen hitt Oroszország felemelkedésében és a nyugati világ hanyatlásában. Országától egy tiszta, az egész világnak példát mutató krisztusi kép felmutatását várta.
8. Epilepsziás volt, gyakran kapott rohamot egy-egy izgalmasabb beszélgetés vagy új ötlet, gondolat születésekor. Életének ezt a motívumát A félkegyelmű című regényben olvashatjuk.
9. Fiatal korában kedvenc írói William Shakespeare, Honoré de Balzac, George Sand, Friedrich Schiller és Walter Scott voltak.
10. Bátyja, Mihail jó módú üzletember volt. A testvérpár évekig sikerrel jelentette meg a Vremja (Idő) című folyóiratot, mely közéleti szempontból célként fogalmazta meg a „nyugatosok” és a „szlavofilek” (pravoszláv vallást, cári uralmat és Nyugat-Európa ellenességet hirdető) klasszikus szembenállásának megszűntetését.

Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij (1821–1881)

A szibériai munkatáborok

Először a XVII. században hoztak létre kényszermunkatábort Oroszország lakatlan vidékén, Szibériában. A kényszermunkatáborban általában olyan elítélteket dolgoztattak, akiknek bűnösségét semmilyen független bíróság nem mondta ki. Politikai ellenfelek, vagy vallási, etnikai szempontból a rendszernek nem tetsző személyek kerülhettek munkatáborba. Az itt dolgozókat nagyon rossz körülmények között tartották, kifulladásig dolgoztatták és az esetek döntő többségében éheztek. A munkatáborok egységes rendszere Dosztojevszkij halála után, a Szovjetunió idején jött létre. Ekkor a kényszermunkától nem csak az ellenfelek eltávolítását és a kritikus hangok megszűnését, de gazdasági fejlődést is vártak. Az ingyen munkaerő segítségével az állami beruházásokat akarták olcsóvá tenni. A Gulag (Javítómunka-táborok Főigazgatósága) néven elhíresült hálózat már nem csak Szibériában működött. Munkatáborok hálózták be az egész Szovjetuniót, melyek borzalmairól Alexandr Solzsenyicin Gulag szigetvilág címen írt több száz oldalas művet. Solzsenyicin 11 évig dolgozott a Gulagon, ezek alatt az évek alatt gyűjtötte össze azokat a történeteket, melyekről könyvében beszámol.

Az omszki büntetés végrehajtási intézet adatlapjának részletei Dosztojevszkijről

Külső ismertetőjelek:	Az arca tiszta, fehér, szeme szürke, orra rendes, haja világosszürke, a homlokán bal szemöldöke felett kisebb seb van.
Milyen testalkatú:	Erős.
Foglalkozása:	Volt nyugalmazott hadnagy.
Miért ítélték kényszermunkára:	Mivel részt vett bűnös tervekben, terjesztette Belinszkij író levelét, amely tele van arcátlan kifejezésekkel, melyek a pravoszláv egyház és a legfelsőbb hatalom ellen irányulnak; és mert másokkal együtt kísérletet tett, hogy házi nyomda segítségével kormányellenes műveket terjesszen.
Milyen további büntetést kapott a száműzetésen és a kényszermunkán kívül:	Minden vagyonától megfosztva.
Viselkedése:	Jól viseli magát.
Mennyi időre ítélték:	Erődben végzendő kényszermunka négy év, utána közkatonaként kell szolgálnia.

A Dosztojevszkij a halál kapujában

„Emlékszem, hogyan álltam a Szemjonovszkij téren elítélt társaim között, s látva az előkészületekét, tudtam, hogy már csak öt perc van hátra az életemből. Hanem ezek a percek éveknek, évtizedeknek tűntek, úgy éreztem, még nagyon sok van hátra az életemből. Már ránk adták a halotti inget, s hármias csoportokba osztottak; én a nyolcadik voltam a harmadik sorban. Az első hármat odakötözték az oszlopokhoz. Két-három perc alatt főbe lőtték volna a két első csoportot, s azután ránk került volna a sor. Úristen, de szerettem volna élni! Mily drágának találtam az életet, mennyi jót és nemeset tehettem volna még! Eszembe jutott egész addigi életem, az, hogy nem valami helyesen használtam fel az időt, és nagyon szerettem volna próbára tenni magam, és soká, soká élni... Hirtelen takarodót fújtak, és elfogott az izgalom. Társaimat eloldottak az oszlopokról, visszavezették előző helyükre, s felolvasták az új ítéletet. Engem négyévi kényszermunkára ítélték. Nem emlékszem hasonlóan boldog napra.”

Évekkel később a Félkegyelmű című regényben Miskin herceg beszél a halálra ítéletekről.

„Megölni valakit azért, mert ez egy másikat megölt, gonoszabb dolog, mint a rablógyilkosság. Annak, a kit a rablók megölnek, éjjel az erdőn vagy egyebütt leszúrnak, bizonyosan van reménysége az utolsó pillanatig, hogy még megmenekülhet. Voltak már rá példák, hogy valakinek már elvágta a torkát s ő még mindig remél, megpróbálja a futást, vagy könyörgésre fogja a dolgot. A kivégzésnél ellenben ezt az utolsó reménységet, a melylyel pedig tízszerre könnyebb meghalni, egész bizonyosan elveszik az embertől, itt megvan az ítélet s abban a tudatban, hogy nincs menekülés, van a legszörnyűbb kín s ennél a kinnál nincs nagyobb a világon. Állítsák oda a katonát a csatában az ágyú torka elé és lőjünk rá, - ő még akkor mindig remélni fog, de olvassuk fel ugyanazon katona előtt az ő megmásíthatatlan halálos ítéletét s megőrül vagy sírva fakad. Ki mondja azt, hogy az emberi természet képes az ilyet megőrülés nélkül elviselni? Minek az ilyen képtelen, hasztalan és céltalan megalázás? Meglehet, olyan is van, a kinek felolvasták a halálos ítéletet, engedték, hogy gyötrődjék, aztán azt mondták neki: »mehetsz, kegyelmet kaptál«. Az ilyen ember mondhatná el aztán, hogy milyen érzés volt az. Erről a kínról, erről a szörnyűségről a Krisztus is beszélt. Nem, az emberrel nem szabad így bánni.”

A félkegyelmű megírása

A Félkegyelmű című regény két évvel Dosztojevszkij egyik legismertebb műve, a Bűn és bűnhődés után jelent meg, annak ellenére, hogy epilepsziája miatt orvosai ebben az időszakban nem javasolják neki a munkát. Az író ekkor már ismert és népszerű szerzőnek számított, annak ellenére, hogy a korabeli orosz kritika negatívan nyilatkozott a Bűn és bűnhődésről. Csak később vált világossá, hogy Dosztojevszkij ezzel a szöveggel új fejezetet nyitott a világirodalom történetében. Ahogyan a Bűn és bűnhődésnek, úgy A félkegyelműnek is egy férfi a főalakja, azonban az előbbi valóságos, földközeli Raszkolnyikovjával ellentétben a Félkegyelmű Miskin hercege az égi szférához közelítő, a valóságban elképzelhetetlen lény. Körülötte fizikai és lelki betegségben szenvedő alakok jelennek meg, akikkel szemben Myskin a tisztaság, a hit és a jóság megszemélyesítője lesz.

A szöveget Svájcban írta, nyugat-európai körútja egyik hosszabb állomásán, ahol erősödő honvágya és nosztalgiája, valamint Nyugat-Európával szembeni ellenérzései az új Orosz eszmény ideáljának megteremtésére sarkallta. Utazásait orvosai javaslatára tette, ugyanis epilepsziájára a pihenést és a kikapcsolódást találták a legjobb megoldásnak. Dosztojevszkij ennek ellenére végigdolgozta európai körútját.

A polifonikus regény

Mihail Bahtyin (filozófus, irodalomtudós, Dosztojevszkij egyik legfőbb elemzője) világít rá arra, hogy a Dosztojevszkij által teremtett regénybeli figurák önálló szabad lényekként viselkednek a szövegvilágon belül. Olyan szólamok ők, akik egyenrangúvá emelkednek alkotójukkal. A Dosztojevszkij előtti regényszövegre az egyszólamúság volt jellemző, vagyis a szereplők egy egységes, objektív világ részesei voltak (amelyet a szerző „uralt”). Az új regényformában, a Dosztojevszkij által teremtett polifonikus (többszólamú) regényben a különböző szereplők szólamai elválnak az írótól és külön-külön létező, önálló világlátásokká, világértelmezésekké lépnek elő. A szöveg minden gondolata valamelyik hős személyes állásfoglalása lesz, anélkül, hogy az író saját hangját belevonná az elbeszélésbe. Így filozofálgatás vagy pszichologizálás helyett belső önállósággal rendelkező, független figurákat teremt a szerző. Ezzel a vonással Dosztojevszkij új fejezetet nyit a regénytörténetben.

Dosztojevszkij emberábrázolása

Dosztojevszkij az emberi lélek legpontosabb ábrázolására törekedett. Olyan író volt, aki a pszichológiához is közel állt. „Teljes realizmus mellett megtalálni az emberben az embert... Pszichológusnak neveznek; nem igaz, én csupán realista vagyok a szó magasabb értelmében, azaz az emberi lélek teljes mélységét ábrázolom.” nyilatkozta, amikor írásairól kérdezték. Dosztojevszkij igyekszik olyan helyzetekbe hozni figuráit, melyekben lelkük (mint ő maga mondja) teljes mélységben meg tud mutatkozni. Átlagostól, mindennapitól eltérő pillanatokban látjuk hőseit, akik gyilkosságokat követnek el, halálos betegségekben szenvednek, megalázzák őket, vagy éppen munkatáborokban küzdenek. Szövegeinek főszereplői kívülállók, lázadók, akik a fennálló rendet képtelenek vagy nem is akarják betartani. Raszkolnyikov, a Bűn és bűnhődés főalakja például gyilkol egy új világelrendezkedés nevében és érdekében. Az egyén világjobbító tettei és más emberek szabadságának korlátozása visszatérő motívum műveiben. Lehet-e gyilkosságok árán boldogságot hozni az emberiségnek? – teszi fel a kérdést Dosztojevszkij. Gyakran jelennek meg önéletrajzi jellegű motívumok, leírások műveiben. Elég, ha csak A játékos című szövegére gondolunk, melyben a játékszenvedélyről ír, vagy a Félkegyelműre, mely egy halálraítélt lelkiállapotát írja le a kivégzés előtt, majd az utolsó pillanatban érkező felmentés után.

Jelenet az előadásból

Miskin herceg alakja

„Ismerve saját hibáit, könnyebben meg tud bocsátani embertársainak: „Szerintem néha még jó, sőt jobb is nevetségesnek lenni: hamarabb megbocsáthatunk egymásnak, hamarabb kibékülhetünk, hisz nem lehet mindent egycsapásra megérteni, nem lehet mindjárt a tökéletességgel kezdeni.”

(Dosztojevszkij: A félkegyelmű)

Miskin herceget az új kor Krisztusaként jellemezhetjük. Éterien tiszta, ártatlan, megbocsájtó, önzetlen. Olyan alak, aki Dosztojevszkij világában csakis félkegyelmű lehet. Miskin herceg nem képes megérteni a világot, ami egyfelől gyengeség és bolondság, másfelől viszont hatalom, függetlenség és erő lehet. A vele találkozók emberek zavarba jönnek, és arra kényszerülnek, hogy átgondolják az életüket addig meghatározó alapelveket. Éppen gyermeki naivitása és cselekvésképtelensége teszi őt cselekvővé. Azért képes másokra hatni, mert nem akar hatni. Nem követ el erőszakot, nem akaratoskodik, nem tetszeleg semmiféle messiás szerepben. Aki egyszer találkozik vele, mégsem felejt el őt. Miskin „szent örült”, aki túl van a jó és a rossz alkotta erkölcsi normákon. A bűnös természettel megértő, és ha úgy adódik, minden gond nélkül keresztet cserél ellenségével. Mindezt akkor is megteszi, ha közben tökéletes lélektani elemzést ad a másikról. Sőt! Látva mások nyomorúságát (ami gyakran gonosz tettekre kényszeríti őket) még több részvételt és megértést érez irántuk. Éppen ezért nem is kerül komoly konfliktusba az őt körülvevő lángoló természetű, vadul élő emberekkel. Szeretik őt, mert nem bántja, nem ítéli el őket.

„Jóformán semmit sem segített, de vannak emberek, akiket bizonyos nehéz pillanatokban valami okból jólesik magunk mellett látnunk.”

(Dosztojevszkij: A félkegyelmű)

Vecsei H. Miklós
Miskin herceg szerepében

Dosztojevszkij és a vallás

„Ő az az ember, aki úgy küzdötte ki magának Istent, hogy szellemi életünk törvényeit sem tagadta meg.”

Németh László Dosztojevszkijről

Az író életét végigkísérte a keresztény vallás. Erősen vallásos családban nőtt fel, olvasni a Bibliából tanították. A világban lévő káoszt, bűnt és emberi magányt a vallásosságban, a hitben vélte egyedül feloldhatónak. Műveiben egymás mellett ábrázolta a rettenetést és a szentet. Új apokalipszisre, az értékek újrendeződésére vágyott abban a világban, melyben már nem az Isten jelentette a földi élet középpontját. A racionalizmus, a tudományosság elfogadása mellett a hit jelenlétére vágyott és egy új Krisztus képét vetítette elő. Olyan megváltót, aki képes a népet összefogni a vallásban. Hitt az egyház erejében, sőt elképzelése szerint egyetlen nagy egyházba kellene belépnie minden embernek. Ennek megteremtésére alkalmasnak találta az orosz népet, amely véleménye szerint önzetlen és bűnbánó. Az egyén születését, a személyiség sokrétűségének kiteljesedését látta a vallásosságban, amely együtt jár az egyetemes jó megszületésével is.

Hans Holbein: Halott Krisztus

A félkegyelmű című regényben többször feltűnik Hans Holbein Halott Krisztus című 1522-ben készített festménye. „Ezt a képet!... Ezt a képet! De hát ennek a képnek a láttára némelyik ember még a hitét is elveszítheti!” kiált fel Miskin herceg a kép láttán. Az ábrázolás különlegessége, hogy a festő minden szépségtől mentesen ábrázolja az elgyötört és sokat szenvedett Krisztust. Anatómiailag pontos és kegyetlen ábrázolás ez, mely, ahogyan az a regényben is elhangzik, a feltámadás ígérését egyáltalán nem hordozza magában. Ezt erősíti a kép hosszúka alakja. A mindössze 30 cm magas festmény olyan végtelen zártságot sugall, melyből nehéz elképzelni a kitörést. Holbein újfajta látásmódjának szellemtörténeti alapja a humanizmus volt, ami a vallási elfogultság mellé az ember alaposabb vizsgálatát helyezte. Ehhez az időszakhoz kapcsolódik, többek között, a festészet számára új lendületet hozó anatómiai ismeretek bővülése is, mely az emberi test tökéletes ábrázolásának lehetőségét rejtette magában. A valóság ábrázolásának megújítása jellemezte a korszak jelentős festőit. Holbein kortársa, Albert Dürer például Szent Mihály harcát a sárkánnyal már nem egy könnyed és elegáns csatának ábrázolta (mint korábban sokan), hanem valós küzdelemnek és erőfeszítésnek. Ez a korszak volt a festészet történetének egyik aranykora. Ekkor alkotott, többek között Leonardo, Michelangelo, Raffaello, Tiziano, Correggio, Giorgione, Dürer és Holbein. A festők ekkor váltak a társadalom szemében mesteremberből művésszé és tudóssá.

Világossá vált, hogy egy olyan hatású kép megfestéséhez, mint a Halott Krisztus nem egyszerűen „csak” mesterembernek kell lenni.

A Holbein kép további érdekessége, hogy Krisztust nem veszik körül mellékalakok. A sírbolt magánya ettől még nyomasztóbb és ijesztőbb a kép szemlélője számára. Zavarba ejtő, ahogyan a test a teljes képet kitölti. Nem tudunk máshová nézni, mint a halottra. Ez a minden patetikusságot nélkülöző megoldás rávilágít arra, hogy a halál pillanatában mind magányosak és elhagyatottak vagyunk.

Holbein: Halott Krisztus

Dosztojevszkij és Krisztus

„A világon csupán egyetlen pozitív szépségű személyiség létezik: Krisztus.”

(F.M. Dosztojevszkij)

Dosztojevszkij munkásságának egyik legjelentősebb célkitűzése, hogy művet írjon Krisztusról. Ennek egyik változata A Félkegyelmű című regény és benne Miskin herceg alakja. A herceg szent bolondsága egyszerre emeli őt Krisztusi és Don Quijote-i figurává, akinek különcsége, magánya és szenvedése mindenből véleményt vagy állásfoglalást vált ki. Olyan Krisztusképet mutat, mely megegyezően Dosztojevszkij világnézetével, rávilágít a katolicizmus, az ateizmus és a szocializmus hiányosságaira és összefüggéseire valamint kiemeli az orosz nép Krisztusi feladatait. Miskin e közben angyali jelenség is, aki a test hiúságaihoz egyáltalán nem kötődik. Szent balgatagsága Dosztojevszkijnél isteni kiválasztottságot jelent és képében magát Krisztust mutatja fel.

Dosztojevszkij Oroszországról

Az író élete második felében egyre erősebben hitt az Orosz nép küldetésében. Olyan országot képzelt, mely mintát ad a világnak és a helyett, hogy a nyugat-európai modellt másolná, saját társadalmi, szellemi és vallási elvek mentén szerveződik.

„Egy évszázadon belül az egész világ számára elkövetkezik a nagy megújulás az orosz gondolat által: szenvedélyesen hiszek ebben... Elhivatottságunk a pravoszláviában rejlik, a keletről jövő fényben, amely beragyogja majd a Krisztusát vesztett, megvakult nyugati emberiséget... Fel kell mutatnunk a világnak az orosz Krisztust, akit a világ még nem ismer, akinek alapgondolata a mi kedves pravoszláviánkban rejlik. Nézetem szerint ez eljövendő civilizációs misszió, Európa feltámasztásának lényege, eljövendő hatalmas létünk...”

(F.M. Dosztojevszkij)

Az 1860-as évektől Dosztojevszkij mélyen hitt a cári rendszerben és nacionalistává vált. Vallotta, hogy Oroszországnak vissza kell térnie saját nemzeti alapjaihoz és értékeivel meg kell gyógyítania Európa többi népét.

„Olyan emberek, akik művelnek, civilizálnak nevezik magukat, példátlan könnyelműséggel képesek ítélkezni az orosz életről, miközben nem csak kulturális körülményeinket nem ismerik, de a földrajzunkat sem... Úgy vélem, a Sirius csillagot alaposabban ismerik Európában, mint Oroszországot. Egy ideig éppen ebben rejlik az

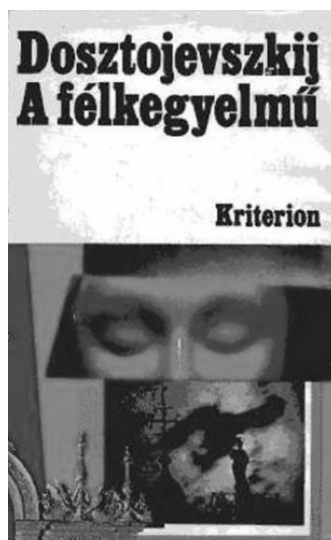
erőnk. Másik forrása pedig egyéniségünkbe vetett hitünk lehetne, az elhivatottságunk szentségébe vetett hit.”

(F.M. Dosztojevszkij)

Dosztojevszkij támogatta a cár hódítási törekvéseit, elítélte a szocialistákat, valamint a cári hatalmat megkérdőjelező diákmegmozdulásokat és egy ideig a trónörökös nevelője is volt.

Regényből színházi előadás

Színházi előadás sokféle szövegből készülhet, de minden szöveges alapanyag esetében végig kell gondolniuk az alkotóknak, hogy az eredeti változathoz képest mi hangozzon el a színpadon. A színházi változathoz olyan példányt kell készíteni, amely a különböző szereplők megszólalását rögzíti, míg a regényformában többnyire leíró jellegű, narratív szövegek találhatók. A szöveggönyv készítőinek tehát a rövidítés, sűrítés mellett a regény elbeszélőjének szövegéből, illetve a szereplők megszólalásaiból, gesztusaiból vagy jellemvonásaikból párbeszédet kell írniuk. Ehhez meg kell keresniük, hogy a történet mely elemeit, a cselekmény mely szálait szeretnék bemutatni az előadásban, majd a kiválasztott elemek közül el kell dönteniük, hogy melyeket szeretnék hangsúlyosabban és melyeket kevésbé hangsúlyosan használni. Egy regényből készülő előadás során előfordulhat, hogy az eredeti szereplők közül nem mindegyik kerül be a színházi változatba. A teljességre egy olyan nagyregény esetében, mint a Félkegyelmű, minden bizonnyal nem is lehet törekedni. A dramatizálás (vagyis a prózai szövegből drámai szöveg írása) során gyakran azokat a szituációkat keresik az alkotók, melyekben valamilyen feszültség, összeütközés vagy nézeteltérés van. Az egymással ellentétes akaratot képviselő figurák és az általuk megjelenített drámai helyzetek adják a színházi előadások többségének alapját.

Feladatok

Esszétémák:

Milyen asszociációkat váltott ki belőled az előadás terében hangsúlyosan megjelenő kályha? Gyűjtsd össze, hogy mi mindent jelenthet ez a tárgy és ezek hogyan kapcsolódnak A félkegyelműhöz.

Milyen más tárgyakra emlékszel az előadásból? Ezekhez milyen jelentések társultak? Gyűjts össze minél több tárgyat és kapcsold őket jelentésekkel.

Mit jelentett számodra az előadásban szereplő 13 kisgyerek?

Vitatémák:

Vitassátok meg a következő állításokat:

Miskin herceg boldog lett volna, ha hozzámegy feleségül Nasztaszja Filippovna.

A jóság elengedhetetlen feltétele a boldogságnak.

Pénz nélkül lehetetlen boldognak lenni.